

Ученически двуседмичникъ за национална просвета и култура

Адресъс: Д. Янковъ
ул. „Л. Каравеловъ“ 20
Варна

Урежда редакционенъ
комитетъ от учащи се
въ Варн. мжжка гимназия

Разрешенъ съ писмо
№ 30206

Абонаментъ:
За 1 година 30 лева
За странство 50 лева

Негово Величество Царя

Кавалеръ на върховния орденъ за храбростъ

По случай именниния Му денъ

6 май

деньть на храбреците

Ако има день въ българската календарна история, въ който така силно и стило да съществува празникът, символът и величието – то това е безспорно деньть, въ който се чествуватъ най-величавите и безпримърни прояви на българския духъ: себеотрицанието, самопожертвата и всепобедната храбростъ.

6. май.

Деньть на победите и храбростта, празникът на организираната българска мощь.

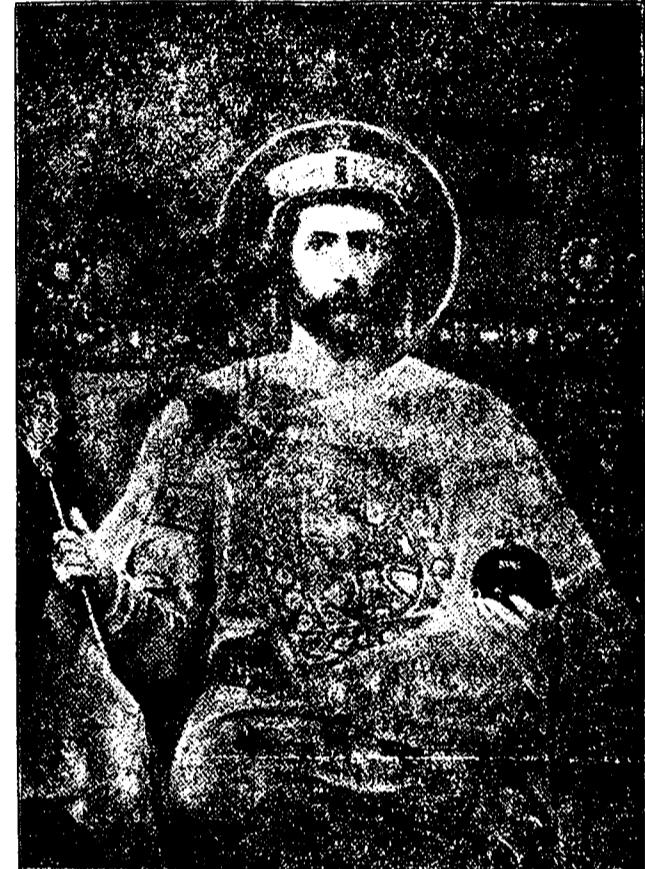
Това е деньть, олицетворяващъ себеотрицанието на единъ народъ, който, за да живеъ свободенъ и воленъ подъ своето небе, тръбаше да стели всъка стъпка на своя исторически пътъ съ младите тъла на най-юначните си и горди си нове.

Това е деньть, символизиращъ безподобната самоожертва на много поколения, които съ жарка кръвъ поиха черните угари на Майката-Родина, за да оставятъ на насъ – идвашите – великия примъръ на своя героизъмъ.

Това е деньть, въ който се младите поколения – тръбва да колъничатъ предъ опушението на бойни знамена и да се закълнемъ подъ страховития имъ бълсъкъ, че върху бългите кости на своите дъди ще сложимъ и ще слагаме нови до тогава, до като свещеникът имъ завети бѫдатъ постигнати.

На този денъ ежегодно българскиятъ народъ зале-

Царь Борисъ I

Покръстъл българския народъ и съборилъ езическите заблуди и суетвия. Той ни въведе въ редоветъ на културните народи, полагайки основите на българската национална култура. На неговия творчески духъ ние дължимъ и утвърждаването и засилването на българската писменост и книжовност.

ня звънка плесница на ония,
които съ безпокоенъ трепетъ ехидно чакатъ края
на едно племе, което, за да
живеъ, знае достойно да мре

... тогава... надъ бодритъ чела и бълскавитъ щикове на младите редници
ще минатъ сънките на безплътни легиони...

На този денъ... когато
надъ стихията градъ, тамянените димъ, къмъ ведри небосводи извиси тежка
плътъ, и жреческо молебствието ще моли „въчная
память“ за падналите
браници.. свалете шапки, запрете дъхъ, впередете
погледъ...

... тогава... предъ тежкия ритъмъ на войнишкия ходъ ще пропътне победното „Ура“ на загиналите великаны и... тогава, тогава въ сърцата ще свъртне сънцето, и върата, върата въ хубавите дни ще сгрът премръзнатата гръбъ.
„Виделина“

ЕДИНЪ СРЪБСКО-БЪЛГАРСКИ ЮБИЛЕЙ

На 15 април т. г. сърбите тържествено отпразнуваха 20 годишнината от свикването на първия македонски наборъ подъ тѣхните знамена.

Тозъ, който познава и знае, какъ и по какъвъ начинъ реагираха македонските младежи противъ тѣхното повикване за войници, неволно си задава въпроса: какъ е възможно сърбите да празнуватъ една срамна за тѣхната национална честъ годишнина. Впрочемъ ще опишемъ отказа на македонските доброволци, да положатъ клетва за върността на сръбската държава, за да изпъкне предъ насъ героизма и върността на българина къмъ своя народъ и събитието, на което нашиятъ „добри“ съседи празнуватъ годишнината.

Следъ подписането на Букурещкия миръ, сърбите започнаха събирането на първия македонски наборъ въ редове-

и съ неуспѣлите да избѣгатъ сънни. На 21 мартъ двесте групи се сръщатъ на Велеската гара и, когато се виждатъ, „заблудените“ прави сърби запѣватъ „Шуми Марица“, чийто звуци съобщиха на свѣта, че Македония е българска и ще бѫде такава, докато тя ражда такива синове!

Качвайки ги въ специаленъ за тѣхъ вагонъ, велешани се развиватъ: „Ние нѣма да служимъ въ сръбската армия, ние сме българи...“

На 25 мартъ въ Крагуевацъ съ събрани отъ цѣла Македония стотици младежи. Посрещането на гарата е било съ музика и хоръ. Младите новобранци гордо марширатъ по улиците пѣйки „Край Босфора шумъ се дига“ и по след „Тихъ бѣль Дунавъ“!

На 30 мартъ всички сѫ облечени въ нови войнишки дрехи. Отъ 1 до 5 април офицери ги занимаватъ съ военно и морално обучение. Учатъ ги че тѣ сѫ сърби и че сѫ заб-

лудени българи...

На 15 април новобранците сѫ строени въ двора на казармата. Присъстватъ всички официални лица и граждансътво. Новобранците се задължаватъ да оставятъ пушки си и се наредятъ въ кръгъ, за да дадатъ клетва за върността на сръбския кралъ. Свещеникът е готовъ да произнесе молитвата. Всички съзатанятъ дъхъ очакватъ да се произнесе клетвата отъ устата на новобранците, обаче тѣ, „заблудените“ прави сърби“, започватъ да викатъ:

— Ние сме се клели вече, втори пътъ не ще се кълнемъ.

Настанява недоумение. Въ този моментъ българското победоносно „ура“ се разнася. Възторгът е голъмъ. Свещеникът изговаря името на кралъ Пегъръ, но новобранците го заглушаватъ съ „ура“ и съ викове:

— Да живѣе България, да живѣе Фердинандъ“.

Обезумели отъ ужасъ, сръбските офицери изваждатъ шаш-

ки тѣ си, а новобранците – но жоветъ си. Става форменъ бой но благодарение на полковия командиръ Данайло Калафатовичъ схватката се прекратява. Майоръ Божидаръ Загоричъ бѣга отъ войникъ на войникъ, за да го пита ще се кълне ли, но отговора е само „не“.

Отдѣлятъ селяните отъ гражданините, търсятъ инициаторите и измъжватъ ги, но напразно.

Арестуватъ граждани отъ Радовишъ биватъ изведеніи вънъ отъ града и на въпроса, кои искатъ да се върнатъ въ България, излизатъ напредъ: Христо Кошевецъ, Ангелъ Андреевъ, Мильо Спировъ, Коце Клисаровъ, К. Сирамандровъ и Ив. Темкинъ. Останалите се развиватъ, че сѫ българи. Излѣзлитъ б души напредъ биватъ предадени на Нишкия воененъ сѫдъ, а останалите биватъ затворени 18 дни въ малки килийки, всѣки поотдѣлно, нѣмащи възможностъ нито да сѣднатъ, нито да легнатъ. Мож-

(продължение на III стр.)

„На шта си ти?“ — такъвъ въпросъ задава
Въ твоя домъ безочливъ чужденецъ.
„На шта си ти?“ — съ такваъ псувия смущава
Душата ти некаенъ гость пришелецъ.

Но ти пази се, правъ отвѣтъ не давай,
Какъ се португалецъ, кюрдъ, сириецъ,
Японецъ, пегъръ, циганъ, индиецъ —
Не българинъ се само не признавай.

Че си потомъкъ Самуилъ, на Атонския
Панай внукъ; скрий на коя си майка синъ,
На кой езикъ оби мъжкий Върдаръ, синъ Дринъ,
И езерата и горите Македонски!

Мълчи! А вмѣсто тебе всѣки долъ, пажека,
Джбраѣа, езеро, рѣка, ридъ, плавана
Ще викатъ съгласъ презъ всички времена:
„Тукъ българи сѫ, българи отъ памти вѣка!“
Ив. Вазовъ

М. Иордановъ—В. М. Г.

Национализъмъ

Човекът е социално животно. По силата на своя социален инстинктъ, хората обрзуват най-различни общества: семейство, родъ, племе и народъ.

Отначало хората съживели скитнишки животъ, но по-късно, при единъ по-висшъ стадий на развитие, заживяватъ обзаседналъ животъ.

Земята, която населява да денъ народъ, върху която той съ течение на времето и други фактори добива исторически права, земята заедно съ свойте планини, долини, красоти и т. н., земята, за която той е водилъ толкова борби е него-вото **отчество**. Това понятие съ течение на времето еволюира, както всъко нѣщо, и днесъ подъ думата отчество разбираем не само земята, но и народа, който населява тази земя, неговото минало, настоящите, неговите нрави и обычай, справедливите закони, които го покровителстватъ, неговите идеали и стремежи на които той е служителъ, въобъше всичко онова благородно и ценно, въ рамките на земята, която той населява, влизатъ въ понятието отчество.

Любовта къмъ отечеството се нарича **патриотизъмъ**. Патриотизъмъ съществува у всъки човекъ, като че ли инстинктивно, безъ разлика на неговите политico-обществени взгледи.

Презъ 19 вѣкъ, вѣкът на либерализма, се оформи и **национализъмъ** като учение. Привържениците на декларацията на правата на човека и гражданина разсъждаваха така: човекъ е свободна личност, нацията се състои отъ хора свободни, следователно и тя трбва да бѫде свободна. Отъ тукъ си води началото и национализма, който се бори за национално обособление и освобождение на всички народи. Национализъмъ обгръща въ себе си напълно патриотизма.

Обаче, нищо не стои на едно място, всичко се мяни. Национализъмъ и той еволюира. Появи се италианската школа, която даде една по-нова теоретическа обосновка и съдържание на национализма. Ще спомена само съхващането на тѣхната школа за съдъхната нацията за свидетелство.

Италианскиятъ национализъмъ се отличава съ своя строгъ доктринализъмъ. Цѣлото учение на италианския национализъмъ е концентрирано въ

тѣхната дефиниция за нацията. Енрико Корадини казва: „Нацията е най-големото единство на най-големото число хора, които съ еднакви съ нась по мисълъ и чувство и насочени по единъ путь въ вървоплицата на поколѣніята, ръководени отъ съзнанието, че иматъ да извършватъ една общая мисълъ“. Съ това съхващане нѣма да се занимавамъ, защото то ще ни въведе въ областта на политиката. Необходимо бѫше да го спомена, за да може всъки даолови и съхващането между съдържанието на национализма на либералната школа и италианската такава.

Явно е отъ до тукъ изнесено, че национализъмъ въ основата си съдържа патриотизма — любовта къмъ отечеството и че национализъмъ не може да противоречи нито на природата на човека, нито на действителността. Обаче веднага се поставя предъ насъ въпросъ: защо национализъмъ се ползва съ лошо име срѣдъ българите, срѣдъ големата част отъ работнишките, селски и „интелигентни“ маси. Отговорътъ на този въпросъ се крие въ

неразбирането на национализма отъ отговорните и неотговорни срѣди и грѣшното използване на последния. Национализъмъ вмѣсто да стане елементъ, който да подтиква къмъ творчество и дейност, често пъти служеше да прикриза престъпленията на нѣкой „националисти“. Паметънъ остане случая съ онѣзи, които презъ време на Европейската война задъ тиловете правеха свои гешефти и заради които се създаде членъ 4. Тогазъ, когато предъ тѣхъ се явѣше българскиятъ войникъ, защищаващъ съ живота си живота на българската нация, тѣ се биеха въ гърдите и парадираха на лѣво или на дѣсно, че съ най-големи националисти. Тозъ, който е членъ „Война и хора“ отъ г.-нъ Говедаровъ ще си има ясна представа за тѣхъ.

Българскиятъ политически срѣди говорятъ за национализъмъ само тогазъ, когато нашата родина е заплашена отъ външни врагове, когато чуждиятъ кракъ навлиза въ предѣлите на нашето отчество, или пъкъ когато България води война, при което вмѣсто

любовъ къмъ отечеството се израждаше въ умрата къмъ другите. Въ името на национализма стана Балканската, междуусъзнишката, Европейската войни и за зла сѫдба, винаги българскиятъ народъ е прегрѣвалъ неуспѣхъ. И понеже нѣма кой да му обясни истината, той веднага приписва всичко това на национализма. Ако нѣкой каже на българския селянинъ „национализъмъ“ веднага предъ него изпъква образъ на зловещата война и на всички онѣзи, които съ спекулирали съ неговите интереси. Това първата и най-важна причина, загдето национализъмъ се ползва съ такова лошо име.

Втората причина за отричането на национализма е развитието на социалистическиятъ идеи у насъ въ началото на този вѣкъ, които въ скоро време завладѣха нашата „интелигенция“ и станаха разсадници на интернационализъмъ, при което водѣха борба на животъ и смърть съ национализма, който фактически не е противъ идеята за братство между народите. Като козъ въ своята борба простиъ национализма си служеха не съ критика къмъ него, а използваха това, че българскиятъ националистически партии винаги почти завършваха своето възстановане съ презрението на народъ **Почти винаги неизпълнени обещания**. Тогазъ социалистътъ викахъ: „Ето какви съ националистъ, и какви ви носи национализъ“. И наистина тѣхната демагогия имъ донесе богата жетва.

Слабото изучване и познаване на българската история, на неговото минало е една отъ причините за липсата на обаяние отъ национализма. Освенъ това българинътъ по духъ е космополитъ, той е готовъ да жертвува своето отечество за благото на цѣлото човечество, и понеже българинътъ не познаваше действителността, не познаваше законите, които съ въ сила за отношенията между народите, благодарение на които човекъ е длъженъ да се свие въ своята черупка и да пази своята независимост до последна капка кръвъ, той става социалистъ, въ най-лошия смисълъ на думата, социалистъ, който презира своето, клами се на чуждото, търпи национално и човѣшко унижение.

За да бѫда пъленъ въ своята критика, ще трѣбва да отговоря на въпроса, защо национализъмъ трѣбва да бѫде подържанъ отъ всъки бъл-

гаринъ и посоча благородното и човѣшко въ него. Обаче преди това ще трѣбва да разгледамъ вкратце

Какво значи да си националистъ?

Да си националистъ, това значи преди всичко **да обичашъ** дѣлъбоко своето отечество, земята въ която живѣшъ, народътъ, който населява тази земя, да уважавашъ националния идеалъ на този народъ, да бѫдешъ борецъ за реализирането на благороденствието на този народъ, но не и за смѣтка на другъ народъ. Да си националистъ, не е достатъчно да се боришъ противъ външните врагове на твоя народъ, както днесъ се мисли, но и противъ вътрешните та-кива. Трѣбва не само да си готовъ да умрѣшъ за народъ си, но и да живѣшъ и да работишъ за него отъ душата и сърдцето си. Трѣбва да бѫдешъ човекъ съ християнски моралъ, човѣшки моралъ, да си готовъ да смѣкнешъ ризата отъ гърба си и да я дадешъ на твоя съотечественикъ, който се нуждае, да измѣкнешъ залъка отъ устата си и да го дадешъ на гладния. Когато нѣкой каже, че е националистъ и е такъвъ, азъ разбирамъ, че той е борецъ за свободата, независимостта и хлѣба на своя народъ. Националистъ е превъзпитателъ на своя народъ. Препоръчвамъ всъкому да прочете книгите на Григорий Петровъ: „Въ страната на бѣлите лилии“, „Черния Моисей“ и „Лудъ професоръ“ и тамъ въ образите на Снелманъ, Черния Моисей и Професоръ Рачински да съзре истинскиятъ националистъ. Национализъмъ издига лозунга! „Българи, работете за вашето издигане; културно и материално, нахранете себе си, поправете собственитетъ си грѣшки и тогава тръгнете да работите за благото на другите народи. До тогазъ, до когато вие себе си не можете да уредите, престъпно ще бѫде да възвавате анархия въ другите народи, които твой много обичате“.

Най-симпатичното въ национализма е това, че той е въ състояние да направи човекъ такъвъ, какъвто го описахъ по горе. Тои е въ състояние да надвие човѣшкия егоизъмъ и да накара всъкиго, дори да се жертвува за благото на другите народи. Трѣбва да се използува това качество на нацио-

нализма, за да може да се създаде у всъки българинъ единъ високъ моралъ и онѣзи граждани добродетели, тъй нуждни за днешните времена. Ако ние искаемъ да си отговоримъ на въпроса, защо и по силата на какво български революционери, опълченци и войници съ такъвъ героизъмъ и самопожертвуване бранѣха своето отечество — отговорътъ ще бѫде само единъ: тѣ обичаха безпредѣлно своя народъ, тѣ бѣха истински националисти. Значи национализъмъ не само, че излага своя моралъ, но той е оръжие, посрѣдствомъ което можемъ да реализирамъ този моралъ. Национализъмъ е срѣдството и то най-солидно, за борба противъ егоизма, по-рока и моралното разложение.

Горното изложение е достатъчно, за да разбере всъки, че национализъмъ заслужава подкрепата на всъки човекъ.

Националистъ ли е българскиятъ комунистъ?

Азъ съмъ тъмъ, че да, защото може ли да се допусне, че той не обича българската земя, българския народъ, своятъ братъ, може ли да се допусне, че той не желаетъ благороденствието на българския народъ, отъ когото е и той една малка частичка. Не. Всички българи въ душата си съ националисти, патриоти, родолюбци, но съ присърбие можемъ да кажемъ, че има **заблудени българи**, които благодарение на демагогията, благодарение на това, че съ дразнени тѣхните животински инстинкти и грѣшното използване у насъ на национализма, въпрѣки, че съ националисти въ душата си несъзнателно, то съзнателно работятъ противъ национализма. Борбата на всъки националистъ е да разсъде заблудата и да покаже, че той наистина е националистъ и работи за благото на народа си. Интересенъ е случаятъ, когато славниятъ Хиндебургъ бѣше избранъ за председателъ на Германската република презъ 1925 г. и когато той пристига на Берлинската гара, посрещнатъ отъ цѣлия народъ. Дошли са 2000 комунисти вмѣсто да го освиркатъ въ единъ гласъ извикватъ едно мощно „ура“, тогазъ, когато предъ тѣхъ се явява величествената фигура на стареца, който прослави Германия и съ това заглушаватъ останалите. Тѣ не можаха да устоятъ на германското въ своето сърдце. То излѣзе много по-силно отъ всъкакви тѣ-

(продължение на IV страница)

затварянь. Край самата вратъ на това подземие, останала дѣлбоко въ земята, слизаше по стрѣмната улица порой, когато вали дъждъ, и свличаше вътре смрадна тиня. Оттамъ лъхна таквазъ воня и влага, че конвойнитѣ се извѣрнаха и влеза да плюятъ, псуваики оца му и свеца му, неизвѣстно на кого.

Военниятъ сѫдъ бѣзо-бѣзо, още сѫщия денъ, произнесе смъртна присъда на отказали да положатъ клетва българи. Сѫдии се оказаха единъ душни и безпощадни, особено следъ като при разпита обвиняемите споменаха нѣкои нѣща отъ своято минало, за което тѣ не само нѣмаше защо да се срамуватъ, но и се гордѣха. Тоя — синъ на попъ, който умрѣлъ въ затворите за български комитетски работи и самъ комитетски човекъ; онзи съ склоненитетъ черни вежди свършилъ българската солунска гимназия и още отъ последните класове презъ лѣтната ваканция бивалъ четникъ; трети — високъ строенъ момъкъ съ охтичевъ видъ и съ кротки сини очи — билъ български учитель изъ Тетовско и организаторъ на борбата противъ сърбоманитѣ; четвърти — грамаденъ драсъ съ рѣ-

Кирилъ Христовъ

Войнишка клетва

Бѣ презъ есенята на 1913 г. Младите воиници отъ срѣбъски полкъ въ гр. К. него денъ трѣбваше да положатъ клетва за вѣрностъ на краля и отечеството. Още отъ ранни зори въ казармата се забелѣзаха особено трѣскаво движение. Ботуши се мажеха и лѣскаха, похлабени копчета се пришиаха здраво, бодливи музуни се брѣснеха на есенното слънце въ двора. Околните планини се синѣха тѣй свѣжко, като че цѣла нощъ ги бѣ пралъ пороенъ дѣждъ. По небето, което едвамъ се отдѣляше отъ планините, бѣ надуло платна бѣло млечно облаче и бѣзъзъ на нѣкѫде. Въ вѣздуха светѣха богоизвестни конци и се лепяха по шапките и раменете по разичалите се настани на войници. Надолу къмъ града слана блѣстче като сребро по покривите. Калдъръменитѣ улици отсвѣтваха стоманено синьо. Нѣколко стари сгради въ крайната махала гледаха на съвѣтъ изхълмени прозорци.

Полкътъ пристигна по ротно на широкия градски пло-

щадъ и биде построенъ цѣлъ часъ преди да почне молебна. Но ето музиката засвири „на почестъ“. Около накичения флагове навѣтъ срѣдъ площада бѣха вече събрани офицерите и по-първите граждани. Престарѣлятъ владика, заедно съ цѣлото духовенство на града и съ цѣрковния хоръ, почна религиозния церемониалъ. Когато всички предназначенни за случая молитви бидоха прочетени или изпѣти, на лично място изстъпиха полковиятъ командиръ, единъ грамаденъ плѣщестъ синъ на Шумадия, съ засуки промѣсли мустаци, съ закривенъ като на хищна птица носъ, съ остьръ зълъ погледъ и съ жглеста издадена на вънъ доляна челюстъ, което придаваше почти зловещо изражение на лицето му. Той почна, подходяща за тѣхните речи.

— Когато той свѣрши, хорътъ запѣ народната химна:

Боже правде, ти що спасе
Од пропасти до сад нас!

Владиката издигна тѣжестъ на кръста и се наготови да произнесе клетвата. Тогава като по даденъ знакъ, отъ различни роти изстъпиха напредъ двайсетина войника. Зачуденъ полковиятъ командиръ, направи нѣколко крачки къмъ едного отъ тѣхъ — дребенъ мурголикъ момъкъ, съ погледъ като горещо вино — и го попита:

— Шта очеш?

— Господинъ полковникъ, — отговори момъкъ съ тѣждъ и ясенъ гласъ на чистъ български езикъ, — азъ съмъ бѣлъ огънъ щипско, синъ на български свещеникъ, който умрѣ въ затвора за свободата на Македония. Служилъ съмъ въ българската войска, клелъ съмъ се да бѫда вѣренъ на българския цар и българското отечество, и...

— А! Добро! Добро! — прѣкъсна го полковникъ, цѣлъ червенъ отъ гнѣвъ.

Разбралъ тутакси, че всички излѣзли предъ строя войници съ бѣлъ българи отъ Македония и че отъ всички ще чуе единъ и същи отговоръ, той направи и даде на цѣлата работа всесълъхъ характеръ. Обаче огледа ги още веднъжъ, той отново пламна и съ една кисела гримаса, която напразно се м

Пътуването ми отъ

Добричъ до Варна

Ранна утрин. По улиците никакво движение, съ изключение на пестата, които скитали цъла нощ, сега се връщат по домовете си и няколко души съ куфари и вързопи пред мене, които отиват към грагата.

На перона на гарата слабо оживление. Чува се тихъ плачъ. Готовъ влакъ стои на главната линия. Отъ черното гърло на локомотива излизатъ големи черни кълба димъ и се отправятъ къмъ лазурното небе където изчезватъ.

Изведнажъ всичко е заглушено отъ ясния звънъ на камбанката, която предупреждава пътниците да бждатъ готови. Всички които ще пътуватъ съвъвътъ вагоните и гледатъ презъ прозорците. По лицата на повечето се забелязватъ малки сребърни капки—това съзълзи. Тъ плачать, въпръшки че всички почти съзъвъзрастни. Тъ плачать за това, че напушта скъпия роденъ кътъ —

Златна Добруджа

Повторно прозвучава камбанкътъ звънъ, който ни се стори погребална пъсень.

Локомотива пъшка равномърно. Но ето че той засъска и въздишките му се усилиха и зачестиха, заедно съ това и въздишките на пътниците, и на тия, които бѣха дошли да се сбогуватъ. А сълзите имъ като че ли се стремѣха да достигнатъ количеството на пушка, който излязаше изъ локомотива.

Влакътъ потегли, отъ начело едва, едва, като дете, което едва сега се е научило да върви, а после съ устремъ на царственъ оръль, който пори не бесния просторъ.

Златна Добруджа. Да, тя е златна. Предъ насъ задъ насъ, навсъкъде само злато-жълти ниви, люшкани отъ слабия вътрецъ, които приличатъ на

море отъ разтопено злато, а тия край релсите се кланятъ на мощния черенъ змей, който се пътзга по две черни змии.

Сълзите текатъ, гърдите силино се повдигатъ и пакъ се смишаватъ. Сърдцето бие съкашъ ще се пръсне, ще хвъркне за да литне и хвърли последенъ погледъ надъ милата родна земя.

Влакътъ лети по направление на Варна. Картина се мънятъ една следъ друга все по-омайни и по-привлекателни.

Сълнцето се показва на хоризонта кърваво червено, и сега не можешъ да се стърпишъ да не извикашъ: „Проклети бждете, тириани!, защото бългътъ тежките златни класове, а помежду имъ разхвърляни големи червени макове, а не и на далечно се зеленъе росна ливада и млада горичка, а малко настрана разхвърляни къщурки заобиколени съ овощни градини, притеглятъ погледа и сърдцето ти, а по-насамъ стадо овци чиито овчаръ впирътъ погледъ във влака маха мощнъ ржъе въ които се различаватъ бълъ калпакъ и тоя.

А това така прекрасно, мило и скъжко върху ръцетъ на чужденци!

Макаръ че много рано, но по пътищата се виждатъ кервани отъ коли по най-различни посоки. Едни отиватъ на лазаръ, други къмъ нивите си, а трети катунари скитатъ по безкрайната земя и носятъ съ себе си безгриже, веселие, тайнственостъ и множество приключения отъ скитнически си животъ.

Сълзи налъха и моите очи. Азъ не можешъ повече да наблюдавамъ прекрасната си родина. Не можахъ да видя всичката ѝ хубостъ, но я чувствувахъ въ душата и сърдцето си.

Куцаръ Т. Недѣлковъ
уч. отъ VII-Б/р. кл. — В.М.Г.

„Орденътъ за храбростъ“ — символизиращъ безпредѣлния героизъмъ на българина-войнъ.

КЪРВАВА ПЪСЕНЬ

„Кървава пъсень! Та какъ може да се изкаже въ нѣколко реда сѫщността на сѫжета на тази бълскава епопея, синтезъ на мисълта на българина-поетъ, обгърналъ въ орловъ взоръ чара на родните балкани и въ безбрѣжната си душата — душата на народа, изпълнена на воля пъсеньта на български пъсни,

Може ли въ една-две колони достатъчно да се посочатъ безбройните художествени картини, съ които е изпълнена поемата, пластичните образи на героятъ и характерите имъ, множеството речи и специфичните въ народния ни битъ обстановки и обичаи съ духовитъ въ нея сравнения?

Не може, за че действието въ „Кървава пъсень“ не е ограничено въ малки размѣри. Напротивъ, то се извършва на много широкъ екранъ, величината на които само въображението може да ни представи! И на него ние виждаме, какъ още въ ранна възрастъ

Надмошний Люботрънъ, вироглавъ Ай Гидикъ и върлий Мусаллахъ — вий чийто горди ликъ изстъпва въ небеса тъй дивенъ и омаенъ; стояте вие тамъ, подобно символъ таенъ, поставенъ отъ Твореца надъ земните тѣми духътъ на гения да мами и томи съ смисъла си скрить . . .“

Какви прелестни и по-красоти и живописъ картини, пъстрятъ страниците на поемата!

Та колцина съ художниците на мисълта, които толкова картинно и съ такива хубави слова съ ни описали до сега величието и красотата на родните балкани?

Ами илюзията за боя? Като че ли предъ очите на четеца се опомни и късиятъ тунелъ се съвръща. Огъ ново бълска предъ насъ рѣката, залюляватъ се скали, дървета, изтрополи влакътъ по нѣкой мостъ и всичко пакъ изчезва въ тъмнината — новъ тунелъ. Но ето, че вече наближава краятъ. Върховетъ започватъ да се смишаватъ, горятъ ставатъ по-рѣдки, тѣснолинейката намали своя ходъ и взе да се спуска надолу.

Опиянени и зашеметени отъ вълшебните гледки, ние не усетихме кога за дъ единъ ридъ се показа Сарамбей. Тукъ минава големата международна линия, Парижъ-Цариградъ.

Следъ малъкъ престой тѣснолинейката отново потегли. Но нѣма ги вече снѣжните върхове, гори и поточета.

Пуфъ-пафъ, пуфъ-пафъ, чува се ударитъ и ние се носимъ по равното поле. Край насъ се вълнуватъ буйни ниви, а далечъ, въ синкава мъгла, едва се забелѣзватъ планински върхове.

Напредъ, тамъ гдето линията се губи въ венецъ отъ зеленина блещящъ бълъ къщи на града. Дали не е Пазарджикъ.

Влакътъ намали хода си, залякатуши всрѣдъ цѣвнали градини и бавно влѣзе въ гарата.

„Пазарджикъ“, се разнесе гласътъ на кондуктора. Като

Пътуването съ тѣснолинейка отъ Чепино до Татаръ-Пазардникъ

отъ Чепино до Т.-Пазарджикъ.

(бѣло художествено описание)

Бѣше хубавъ майски денъ. Сълнцето едва ще изгрѣло надъ бѣлосъжните върхове на чепинските Родопи, когато една малка група отъ дванадесетъ ученици, всички съ радици и чанти се появиха на кокетната чепинска гара,

Това бѣхме ние — екскурзантътъ отъ Варна.

Слѣдъ като си купихме билети ние се настанихме въ едно отъ малките спретнати вагончета на тѣснолинейката.

Удари първи, удари втори, трети звънецъ, изпиша въ отговоръ локомотивътъ, бълвна черенъ димъ и малкото огнедишащо чудовище, което щѣше да ни снеме отъ сините висоти въ равното поле, заляпахме въ захласъ.

Тукъ по нѣкой склонъ заляпила борова гора, тамъ песто поточе хвърля своите води отъ нѣкоя скала въ рѣката, но... изведнажъ всичко изчезва отъ очите ни и потъваме въ непрогледенъ мракъ.

Още не успѣлъ никой да се опомни и късиятъ тунелъ се съвръща. Огъ ново бълска предъ насъ рѣката, залюляватъ се скали, дървета, изтрополи влакътъ по нѣкой мостъ и всичко пакъ изчезва въ тъмнината — новъ тунелъ. Но ето, че вече наближава краятъ. Върховетъ започватъ да се смишаватъ, горятъ ставатъ по-рѣдки, тѣснолинейката намали своя ходъ и взе да се спуска надолу.

Опиянени и зашеметени отъ вълшебните гледки, ние не усетихме кога за дъ единъ ридъ се показа Сарамбей.

Тукъ минава големата международна линия, Парижъ-Цариградъ.

Следъ малъкъ престой тѣснолинейката отново потегли. Но нѣма ги вече снѣжните върхове, гори и поточета.

Пуфъ-пафъ, пуфъ-пафъ, чува се ударитъ и ние се носимъ по равното поле. Край насъ се вълнуватъ буйни ниви, а далечъ, въ синкава мъгла, едва се забелѣзватъ планински върхове.

Напредъ, тамъ гдето линията се губи въ венецъ отъ зеленина блещящъ бълъ къщи на града. Дали не е Пазарджикъ.

Влакътъ намали хода си, залякатуши всрѣдъ цѣвнали градини и бавно влѣзе въ гарата.

„Пазарджикъ“, се разнесе гласътъ на кондуктора. Като

чанти се сепнато се огледахме.

на черната непризнательност, е топилъ перо въ кръвта на собственото си сърце, за да напише историята на народа си, да възпѣе величието и красотата на България и безъмѣрната храбростъ и обичъ на нейните синове и да изрече чрезъ попъ Матея думите!

— Богъ и България единство въ двойна плътъ, Богъ и България на клетва ни зоватъ, И тая клетва ний презъ кръста ще дадемъ За нея да живѣмъ, за нея да уремъ.

Вѣра Ковачева

(продължение отъ II страница)

о р и и.

Излагайки сѫщината на национализма, азъ съмъгъмъ за необходимъ да направя единъ апелъ отъ името на сътрудниците на „Виделина“ къмъ всички ученици, да се проникнатъ отъ съзнание, че съ българи,

че съ призовани преди всичко да работятъ за български народъ, да се наредятъ подъ знамето на България, за да може тогазъ, всички, взели въ свойте ръце тежкия чукъ на сѫдбата, да изковемъ новия

трети мартъ, въ който ще празнуваме новото и окончателно освобождение и благоденствие на българския народъ!

(продължение отъ III страница)

Идеалистътъ-срѣдношколник възпитаванъ въ здравия духъ на нацията си, е залогъ за преуспѣването на Родината, защото тия съ прѣсните млади сили, които утре ще поведатъ българския народъ по пътя на титаните баси, чийто духъ живѣе въ гърдите на тѣхните чада, който духъ, духъ на величие и мощъ ще ги вдъхновява, за да изградятъ идеала на българския народъ — благо-дългото и спасително същество.

... Отдавна очите съ затворени за вѣчнъ сънъ... Ала пътътъ, по който Великиятъ учитель вървѣ, е обсипанъ съ вѣчноухаещи рози, които спомнятъ на човѣчеството безподобното себеотрицане на една велика жертва за доброто и хумаността...

... Родолюбци! Пътътъ е посоченъ отъ Великанъ на любовъта, истината и правдата. Той е предъ насъ! Да тръгнемъ по него! Да изковемъ съ мощта на духа и вѣрата си сѫдбините на нашата вѣжделена и скъпъ България.

Ал. Спировъ — Провадия

Материалътъ за следващия брой да се изпрати най-късно 18 т. м.

За 2 юни ще се издаде брой посвѣтенъ на великия пъвецъ за свобода — Христо Ботевъ.

Да се изпратятъ за целта подходящи статии.

— ПЕЧАТИЦА „НОВИНИ“ —

Великиятъ мъженикъ

Бѣ чудна, свѣтла нощъ! Въ една бедна хижка на малъкъ градецъ се роди чуднокрасивъ младенецъ.

Обивайки го съ пelenки и слагайки го на своите скучни щастливата майка не откажваше отъ рожбата си своя погледъ, излъчващъ безъмѣрна любовъ.. Обичъ и щастие трептѣха въ буйно туптящото майчино сърце..

Въ това време на небето блѣсна дивна звезда — нощта стана ясна, като лътенъ денъ..

Изгрѣлата звезда пръсна божествени лжчи по небето и земята и спрѣ омаенъ взоръ надъ хижата, въ която току що бѣ цѣвнала єдинъ животъ.

Лжчите и проникнаха въ бедната хижка и озариха чело то на младенца... Въ сѫщото време щастливата майка усѣти че детенцето й леко трапна и устреми чистиятъ си погледъ къмъ чудната звезда... А тя го гледаше нѣжно, като неговата майка и сякашъ запалваше съ благодатните си лжчи въ тия млад